

Каиро – Остарели генерал погубио је команду над многим јединицама, али се усудио да прихвати изазов који земљу уводи у потпуну анархију и отвара ризичан сукоб са свима који желе да га политички ражалују.

Упркос масивном отпору и савету са Запада да се одмах повуче, Хосни Мубарак не само да је такав захтев одбацио, већ је на улице Каира и Александрије извео хиљаде својих присталица које су се одмах сукобиле са демонстрантима који упорно траже његову оставку.

Центар Каира претворио се у поприште незабележених уличних борби противника и поборника Мубаракове власти који су унели елементе драматичне неизвесности за будућност најмноогољудније арапске земље.

Молотовљеви коктели који лете са кровова осветљавају у вечерњим часовима сценарио од кога се највише страхује: Египћани против Египћана. Револуција и контрареволуција?

Обрачун између снага лојалних председнику и оних који су против њега прете да постану нова стварност већ дубоко рањене земље.

Опасни сукоби, у којима по првим извештајима има 500 рањених, прва су последица Мубараковог обраћања нацији у уторак касно увече када је изјавио да нема намеру да оде, да ће то урадити после председничких избора у септембру и да ће у међувремену он надгледати процес мирне транзиције власти.

Армија, која контролише безбедност, упадљиво је избегавала да се меша. И једна и друга формација понашају се као да је војска уз њих, али питање је колико ће то трајати.

Ако буде интервенисала, против кога ће интервенисати? Све је то и даље тешка дилема.

Исмаил Етман, армијски представник за штампу, у званичном саопштењу рекао је да је војска испунила своје обећање да неће користити силу, да се порука Мубаракових противника чула и да је сада време да се врате кући, послу, да врате децу у школе.

Да ли је то најважније армијског заокрета?

Саопштење је одмах дочекала оптужба Муслиманске браће, најјаче опозиционе странке, да се ради о покушају заустављања протеста, иако њихов главни захтев – оставка Мубарака – није испуњен.

Каква ће бити нека будућа симболика Трга ослобођења, средишта девет дана драматичних протеста, питао сам се крећући поново пешке ка Тахиру. Симбол ослобођења од три деценије Мубаракове репресивне власти? Или маузолеј крвавог сукоба.

Затичем многе који су овде остали читаве ноћи. Донели су ћебад. Прибавили храну и воду. Разочарани, понижени и љути, звиждали су док је Мубарак 10 минута преко ТВ обећавао да ће његов приоритет бити повратак „мира и стабилности” како би се избегао „хаос” који је захватио земљу.

Мубарак је јасно дао до знања да не жели да капитулира сада, када то од њега траже милиони демонстраната, већ командни положај хоће да напусти добровољно, после председничких избора у септембру, јер је он тако одлучио.

Огроман број незадовољних Египћана не жели да му пружи ту шансу. „Иди, иди”, узвикују на Тахиру. Поручују му да ће после марша три милиона демонстраната на улице египатских градова у петак извести 15 милиона.

Нешто раније, у уторак увече, био сам на Корниш ел Нилу, на скупу подршке Мубараку испред зграде државне телевизије окружене десетинама тенкова и борних кола који су запречили главну градску артерију уз Нил. Испоставља се да је то била прва најава да Египат улази у запаљиве дане унутрашњег раскола.

У среду је Мубаракових присталица на улицама много више. Око три хиљаде. Узвикују „Мубарак је добар”. Носе транспаренте на којима пише „Жртвоваћемо се и дати крв за тебе”.

Гледам како пристижу из правца Египатског музеја. Освојили су кровове околних зграда са којих бацају шта стигну, чак и столице.

На тлу се „размењује ватра” каменицама. Вичу једни на друге, псују. Освајају па губе војне камионе који су линија раздвајања и заклон.

Ружичаста зграда која је једва избегла пљачку током протеклих дана безвлашћа постаје линија фронта.

На страни демонстраната који траже раисов одлазак, на којој сам, расте бес. „Калб”, псето, чујем младића поред себе како испалјује најгору арапску псовку.

Проширио се глас, који подржава и опозиција, да је режим ангажовао припаднике Мохабарата – моћне тајне службе, активисте Мубаракове владајуће Националне демократске партије и криминалце да би угушио њихов протест.

Нови министар унутрашњих послова демантује умешаност полицајаца у цивилу, тврди да Мубаракови следбеници нису плаћени већ су „прави Египћани” од којих су неки сагласни да се он повуче у септембру, док га други моле да се поново кандидује. Велика маса министру не верује.

Ситуација постаје драматична. Млатарају моткама. Ваде се ножеви. Чују се крици. Има рањених. Склањају их у оближње џамије.

Људи покушавају да се склоне у музеј, али им војска не допушта. Чујем пуцњеве. Ваљда у ваздух.

Плашим се погубног стампеда. Једва се извлачим из масе која носи ка најгорем могућем расплету кризе отворене 25. јануара. Тек сам по поврату у хотел чуо да су неки новинари имали непријатности. Власти тврде да су неки ухваћени како деле летке против Мубарака. Покушај убацивања „страног фактора” лако може да промени однос према странцу на улици.

Тек нешто пре полицијског часа, скраћеног да почне у 17 сати по локалном времену, војска употребљава сузавац. Хеликоптери се враћају. Маса се не обазире.

Лидер реформистичке опозиције Мохамед Барадеј захтева да војска што пре интервенише. Опозиција, која је Мубараку дала рок до петка да напусти власт, не прихвата да председник наредних девет месеци надгледа „миран трансфер лидерства”.

Поучени фарсом парламентарних избора прошлог новембра, не верују да може и хоће да обезбеди да народ у септембру за председника „изабере кога хоће”, како је он то сада обећао.

„Сувише мало, сувише касно”, масовно понављају и демонстранти и опозиција решени да убрзају промене које 82-годишњи Мубарак покушава да успори. И једни и други су свесни да би прихватање председникових порука умртвило покрет отпора рођен 25. јануара. Зато инсистирају на његовом појачавању.

„Никада нисам намеравао да се поново кандидујем за председника”, изјавио је Мубарак иако је месецима остављао отвореном дилему да ли ће тражити нови мандат, да ли ће покушати да прогура свог сина Гамала или можда генерала Омара Сулејмана кога је недавно именовано на три деценије упражњено место потпредседника.

Закасна исповест само још више иритира милионе Египћана који су дефинитивно изгубили поверење у председника.

„Формирао сам нову владу са новим приоритетима која ће одговорити на захтеве младих људи и разговарати са свим политичким партијама”, поручио је Мубарак нацији која је у члановима новог кабинета препознала стара лица председникових преторијанаца.

Закасна промена дешифрује се као провидан покушај куповине времена.

Било је ту и подоста патетике у истицању личног доприноса током три деценије на власти. „Хосни Мубарак је поносан на све године током којих је служио свом народу”, каже председник говорећи о себи у трећем лицу.

Закључило би се да председник сматра да је заслужио нешто много боље од онога што му се догађа. Милиони Египћана прижељкују му много горе.

„Ово је још један злочин Мубараковог режима”, каже Абдел Хадем Кандил из опозиционе странке Ал Кафеја. „Њему због овога мора да буде суђено. Без тога нема никаквог дијалога.”

Када је пала ноћ, и на једној и на другој страни одазвали су се позиву мујезина на вечерњу молитву. Молили су се за потпуно опречне ствари.

Исход битке за Тахир одлучиће египатску будућност.

(Политика)